

Fakta om sæler og lovgivningen

Hvordan er spættet sæl og gråsæl i dag beskyttet af national og international lovgivning?

Svar:

Begge arter er fredede i Danmark, dvs. at der ikke er jagttid på dem.

Forklaring:

Både spættet sæl og gråsæl er opført på EU-Habitatdirektivets Bilag II, hvilket betyder, at de kræver udpegnings af særlige bevaringsområder (det ER sket i Danmark for begge arter, og flere – især for gråsæl – er undervejs i forbindelse med arbejdet med de marine Natura 2000-områder). Begge arter står desuden på direktivets Bilag 5, hvilket betyder, at der, såfremt de gøres til genstand for jagt eller anden udnyttelse, kræves forvaltningsregler (i Danmark HAR vi allerede en forvaltningsplan for sælerne, som i givet fald blot kan ændres). Dette er efter vores bedste overbevisning et nationalt anliggende, hvilket understreges af, at Naturstyrelsen allerede nu giver tilladelse til regulering af spættet sæl i henhold til forvaltningsplanen.

Ingen af de to arter er omfattet af direktivets Bilag IV (arter, der kræver streng beskyttelse, som f.eks. ulven).

For Vadehavet er begge arter omfattet af en trilateral aftale under Bonn-konventionen mellem Danmark, Tyskland og Holland, der indebærer totalt jagtforbud på sæler i Vadehavet. Aftalen indebærer også, at der ikke er dispensationsmuligheder (altså heller ingen regulering).

Østersøbestanden af gråsælen er på Appendix II under Bonn-konventionen og Appendix III under Bern-konventionen (arter, der skal beskyttes og sikres mod trusler).

Begge arter er omfattet af Helsingfors-konventionen (HELCOM), der løbende vurderer situationen i Østersøen og giver anbefalinger om jagt/ikkejagt. HELCOM forhindrer ikke, at der kan tillades jagt. Danmark har tiltrådt HELCOM.

Der er i 2005 udarbejdet en dansk forvaltningsplan for spættet sæl og gråsæl. Planen er under revision, bl.a. på baggrund af de stigende problemer for fiskeriet.

I Danmark er det Naturstyrelsen, der administrerer forvaltningen af sæler.

Kilder:

Lov om jagt og vildtforvaltning

EU-Habitatdirektivet

Bonn-konventionen

Forvaltningsplan for spættet sæl (*Phoca vitulina*) og gråsæl (*Halichoerus grypus*) i Danmark

Kan der, hvis det ønskes, fastsættes jagttid på spættet sæl og gråsæl, uden at overtræde national og international lovgivning?

Svar:

Der vil kunne fastsættes jagttid på spættet sæl, hvorimod det vil kræve yderligere vurderinger i forhold til fastsættelse af jagttid på gråsæl.

Forklaring:

I Danmark fastsættes der efter jagtlovens § 3, stk. 2 nr. 6 principielt ikke jagttid på: ”Arter, der generelt eller lokalt har et utilfredsstillende lavt bestandsniveau...”, hvilket betyder, at det næppe vil være realistisk eller i overensstemmelse med loven at fastsætte en almindelig jagttid på gråsæl (selvom det jo kan diskuteres, hvad der menes med ”utilfredsstillende lavt bestandsniveau”).

Der vil ifølge dansk lovgivning kunne fastsættes jagttid på spættet sæl i Danmark (dog ikke i Vadehavet jf. ovenstående).

Ingen af de internationale bestemmelser forhindrer, at der kan fastsættes jagttid på hverken spættet sæl eller gråsæl, når det sker under en national forvaltningsplan, og man i øvrigt opfylder en række krav (udpegning af beskyttede områder, forvaltningstiltag der sikrer mod overudnyttelse, overvågning af bestandene m.v.).

Det gælder også i de internationale udpegede områder (Natura 2000-områderne), herunder endog i de områder, hvor arterne står på udpegningsgrundlagene.

Kilde:

Lov om jagt og vildtforvaltning

EU-habitatdirektivet

Forvaltningsplan for spættet sæl (*Phoca vitulina*) og gråsæl (*Halichoerus grypus*) i Danmark

Kan der, hvis det ønskes, udføres regulering på spættet sæl og gråsæl, uden at overtræde national og international lovgivning?

Svar:

Ja, man kan godt give tilladelser til at regulere både sættet sæl og gråsæl.

Forklaring:

I Danmark gives der p.t. ikke tilladelse til regulering af gråsæl jf. sælforvaltningsplanen, men der er teknisk ikke noget til hinder for at give tilladelserne.

Naturstyrelsen giver jf. sælforvaltningsplanen p.t. tilladelse til regulering af et mindre antal spættede sæler årligt, for at begrænse skader på fiskeriet. Tilladelserne gives på vilkår (beskydning indenfor 100/300 m fra redskaber, ingen regulering fra 1. juni til 31. juli, ingen regulering i sælreservater, nedlagte sæler skal afleveres). I 2012 blev der givet 2 afslag og 16 tilladelser på ansøgninger om regulering af spættet sæl, og der blev nedlagt 16 sæler.

Internationale bestemmelser forhindrer ikke, at der under kontrollerede forhold kan gives tilladelse til regulering af hverken spættet sæl eller gråsæl. Habitatdirektivets artikel 16 siger direkte, at medlemsstaterne kan fravige beskyttelsesbestemmelserne, hvis der ikke findes andre brugbare løsninger og hvis fravigelserne ikke truer arternes bestandsstatus i udbredelsesområderne, bl.a.: ”for at forhindre alvorlig skade navnlig på afgrøder, besætning, skove, fiskeri, vand og andre former for ejendom...”

Kilde:

Bekendtgørelse om vildtskader

EU-habitatdirektivet

Forvaltningsplan for spættet sæl (*Phoca vitulina*) og gråsæl (*Halichoerus grypus*) i Danmark

Kan sæler der er nedlagt under jagt og regulering anvendes?

Svar:

Sæler kan anvendes som menneskeføde, og skindet kan anvendes til beklædning.

Forklaring:

Sæler kan bestemt spises, omend at der ikke længere er tradition for at spise sæl i Danmark.

Der vil derfor der være en opgave i at ”genopfinde” traditionen med at spise sæler.

Her kan findes inspiration i bl.a. Norge og Sverige hvor sæler jages og spises.

Ud over kødet kan sælskind anvendes til beklædning og som trofæ.